

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI AYVACIK İLÇE RAPORU



Raporu Hazırlayanlar: Sümer ÇAKIR

15.01.2017

İÇİNDEKİLER

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	3
4. İKTİSADİ YAPI	4
5. ALT YAPI.....	4
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	5
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	5
8. KAYNAKLAR.....	6

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE ADI	AYVACIK
BAĞLI OLDUĞU İL	SAMSUN
NÜFUS (2017)	19.632
YÜZÖLÇÜMÜ	52.200 ha
İL MERKEZİNE UZAKLIK	64 km
BELEDİYE SAYISI	1
KÖY SAYISI	34

2. GİRİŞ

İlçe Samsun'un güney doğusunda bulunmakta olup kuzeyde Çarşamba ve Tekkeköy güneyde Erbaa, batıda Asarcık doğuda Salıpazarı ilçeleriyle çevrilidir. Güneyden Kuzeye uzanan Yeşilirmak vadisinde yer alan ilçenin doğusu ve batısı yüksek dağlarla çevrilidir. Canik Dağlarının kuzey eteklerinde Suat Uğurlu Baraj gölünün kıyısında yer almaktadır. İlçenin Samsun'a uzaklığı 62 km'dir. Rakımı 70 m'dir. İlçede zengin bir bitki örtüsü hakimdir. Topraklarının büyük bir bölümü orman arazisidir.

Türkiye'de suni göller içerisinde adaya sahip tek bölge Ayvacık'tır. Türkiye de tek olma özelliği taşıyan 'Kirazlık Adası'' ekolojik turizm potansiyeline sahiptir. Bu nedenle eşsiz bir doğa güzelliğine sahiptir. Bakanlar Kurulu kararıyla Ayvacık ilçesi turizm koruma ve geliştirme bölgesi ilan edilmiştir.

3. SOSYAL YAPI

Nüfus

2017 yılı Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Ayvacık ilçesi nüfusu 19.632'dir. Merkez ilçeler de dikkate alındığında Samsun'un 17 ilçesi arasında en kalabalık 12. ilçesidir.

2013	2014	2015	2016	2017
22.444	21.344	20.619	20.178	19.632

İlçenin 2008-2017 yılları arası nüfus artış hızı binde -24,1'dir.

Eğitim

Ayvacık ilçesinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 39 okul ve kurum bulunmaktadır. Derslik sayısı 220 olup toplam öğrenci sayısı 3.495, öğretmen sayısı 317'dir. Derslik başına düşen öğrenci sayısı ilkökul ve ortaokulda 16, genel ortaöğretimde 22, mesleki ve teknik eğitimde ise 17'dir.

Sağlık

İlçede Sağlık Grup başkanlığına bağlı olarak hizmet veren Ayvacık Devlet Hastanesi ve bir adet sağlık ocağı bulunmaktadır. Ayvacık Devlet Hastanesi Devlet-Vatandaş İşbirliği ile yapılmış olup, yatak kapasitesi 30'dur. Merkez, Döngel Köyü ve Karşidöngel Köyü'nde olmak üzere 3 Aile Sağlığı Merkezi'nde 6 Aile Hekimi tarafından sağlık hizmetleri verilmektedir.

İlçede sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı tarafından saha araştırmaları sonucu tespit edilen yaşlıların yaşadığı ve hiçbir sosyal güvencesi olmayan 50 aileye ev temizliği, evde yaşlı ve hasta bakımı hizmeti verilmektedir.



4. İKTİSADİ YAPI

İlçede tarım sektörü mısır, buğday, arpa ve fındık üretiminde yoğunlaşmıştır. İlçe topraklarının büyük bir bölümü orman arazisidir. Tarıma elverişli topraklar genellikle bozuk ve orman alanlarının tarıma açılmasıyla elde edilmiştir. Hayvancılık alanında ise sahip olunan potansiyel yeterince değerlendirilememiş, hem mera hem de ahır hayvancılığı yeterince gelişme göstermemiştir.

İlçede kullanılabilir arazi miktarı 7.369 ha. olup toplam yüzölçüme oranı % 14.11'dir. Tarla arazisi 7.369, fındıklık 9.500, meyve 34,8, sebze 44,2, ormanlık-fundalık 20.400, çayır-mera 1.000, nadasa bırakılan 552, tarım dışı alan 13,300 hektardır. İlçedeki kayıtlı çiftçi sayısı 4.384 kişidir. İlçe halkının %80-90'ı tarımla, % 8-9'u ticaretle, % 1'i balıkçılıkla uğraşmaktadır.

Tarım arazisinin %54,48'inde meyve, %0,25'inde sebze, %42'1'inde tarla ziraatı yapılmaktadır. Ayvacık'ta ağırlıklı olarak fındık üreticiliği yapılmaktadır. Fındığa alternatif ürünlerin yetiştirilmesi desteklenmelidir örn. istiridye mantarı, yaban mersini, vb.

İlçenin baraj göllerinin balıkçılığın geliştirilmesi için potansiyel içermekle birlikte bu potansiyel yeterince kullanılmamaktadır. Kafes balıkçılığının geliştirilmesi için baraj göllerinde kirlilik sorununun çözülmesi gerekmektedir.

Türkiye'de suni göller içerisinde adaya sahip tek bölge Ayvacık'tır. Türkiye de tek olma özelliği taşıyan 'Kirazlık Adası'' ekolojik turizm potansiyeline sahiptir. Bakanlar Kurulu kararıyla Ayvacık ilçesi turizm koruma ve geliştirme bölgesi ilan edilmiştir. Turizme yönelik yatırımların

doğal güzellikleri bozmayacak şekilde desteklenmesi gerekmektedir.

5. ALT YAPI

Barajlar

Ayvacık ilçesi sınırları içerisinde Türkiye'nin önemli barajlarından Suat Uğurlu ve Hasan Uğurlu barajları bulunmaktadır. Bu barajlar Çarşamba ve Ayvacık civarındaki alanın %85'ini sulayabilecek kapasitedir. Hasan Uğurlu barajı Türkiye'nin altıncı büyük hidroelektrik santrali konumundadır. Barajlar Yeşilirmak nehri üzerinde hem sulama hem de enerji üretimi amaçlı kurulmuştur.

Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan Ayvacık Turizm Aksiyon Planı'na göre;

*İlçenin giriş ve çıkışlarında bulunan sıvasız, boyasız ve bakımsız cephe görünümlerine müdahale edilerek kent estetiği kazandırılması,

*Baraj göllerinde su sporları yapmaya olanak sağlayacak altyapı yatırımları ile birlikte Dragon, bisiklet, yelken gibi organizasyonların ilçede yapılması,

*İlçe merkezindeki Eynel Köprü girişinin membasında bulunan (iskele gerisinde) kent meydanı ve kafeterya yapılması,

*Orman arazisi üzerine DSİ tarafından yapılan taş bina, barajda ölenler anısına müzeye çevrilmesi,

*Ayvacık mimari özelliklerini yansıtan iki adet tarihi ahşap evi satın alınarak veya benzeri yaptırılarak butik otel ve yöresel yemeklerin sunulduğu kafe-lokanta olarak hizmete sunulması planlanmaktadır.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Ajansımız tarafından desteklenen Ayvacık Doğa Evleri projesi kapsamında 4 kişinin konaklayabileceği 2'si saunalı 7 adet bungalow ev inşa edilmiştir. Evlerde televizyon, şofben, ocak vs. gibi ekipmanlar bulunmaktadır. 7 evin haricinde bir de restoran olarak faaliyet gösterecek bir tesis tamamlanmış ve hizmet vermeye hazırdır. Çevre düzenlemesi yapıldıktan sonra tesisin faaliyete geçmesi planlanmaktadır. Projenin toplam bütçesi 445.000 TL olup % 75'i ajans tarafından desteklenmiştir.

Yıl	Program	İlçede Destek Alan Proje Sayısı	Toplam Destek Bütçesi (TL)
2010	Küçük Ölçekli Altyapı Geliştirme, Kültürel, Turistik Değerleri Ve Ekolojik Dengeleri Koruma Ve İyileştirme MDP	1	333.750

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Ayvacık ilçesi, sahil yolu ve çevre yollarına uzak olması, coğrafi yapısı, vb. nedenlerle doğal yapısını korumuş bir yerleşim yeridir. Ayvacık bu doğal

yapısının korunması suretiyle yapılacak turizm yatırımları ile geliştirilebilir.

Suat Uğurlu ve Hasan Uğurlu Barajlarının varlığı ilçede hem turizm hem de su sporlarının geliştirilmesi açısından önemlidir.

1970'li yıllarda barajların inşası sırasında ilçede yaşayan pek çok kişi baraj inşaatında çalışmış ve bu sayede inşaat işçiliği Ayvacık'ta gelişmiştir. Günümüzde Ayvacık'taki iş imkanlarının kısıtlı olması nedeniyle ilçede yaşayan birçok erkek inşaat işleri için ilçe dışında özellikle de büyük şehirlerde yaşamaktadır. Bu durumun ilçede erken evliliklerin ve başlık parasının yaygın olması gibi yansımaları olmaktadır. İlçede istihdam olanaklarının artması gereklidir.

Ayvacık meyilli yapısı nedeniyle tarımsal faaliyetler için pek uygun değildir. Fındık yetiştiriciliği yaygındır. Bununla birlikte fındığa alternatif ürünlerin yetiştirilmesi gerekmektedir.

İlçe yüzölçümünün %39,1 gibi büyük bir alanı ormanlarla kaplı olması nedeniyle kullanılabilir tarım arazisinin 17.500 ha gibi sınırlı bir alana sahip olması, ilçemizde sürdürülebilir tarımın sağlanmasını güçleştirmektedir.

İlçede arazi paylaşımından doğan eksiklikler nedeniyle parçalanmalar son haddine varmıştır. Tarım arazilerinin küçük parçalara ayrılmasını engellemek için kanuni düzenlemeler yapılması gerekmektedir.



8. KAYNAKLAR

Ayvacık İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel ilçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

OKA Ayvacık İlçe Raporu 2013